

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

UČÍME SE V SOUVISLOSTECH

MONTESSORI PROGRAM

„Smysluplně, systematicky a ohleduplně budujeme prostředí pro lidi, kteří vytváří NOVÝ SVĚT.“

Školní vzdělávací program *Učíme se v souvislostech*

ŠVP je zpracovaný podle RVP ZV

Předkladatel:

Základní škola Nový svět, Opava, příspěvková organizace

Adresa školy: Šrámkova 1457/4, Opava 747 05

IČO: 72074183

RED-IZO: 691 003 939

IZO: 181 034 247

Ředitelka školy:

Mgr. Hana Kroupová, DiS.

Tel.: +420 608 087 946

E-mail: kroupova@zsnovysvet.cz

Koordinátor tvorby ŠVP:

Mgr. Martina Pácaltová

E-mail: pacaltova@zsnovysvet.cz

Kontakty:

Tel: +420 732 365 041

E-mail: info@zsnovysvet.cz

Web: <http://www.zsnovysvet.cz>

Zřizovatel:

Název: Statutární město Opava

Adresa: Horní náměstí 69, 746 26 Opava

Kontakty:

Tel/fax: +420 553 756 111

E-mail: posta@opava-city.cz

Web: <http://www.opava-city.cz>

Číslo jednací: ZSNSO/00099/2019

Platnost dokumentu: od 3. 9. 2012

Aktualizace: od 1. 9. 2019

Mgr. Hana Kroupová, DiS.
ředitelka školy

Obsah:

1.	Charakteristika školy	
1.1.	Typ školy.....	5
1.2.	Úplnost školy.....	5
1.3.	Velikost školy.....	5
1.4.	Kapacita školy.....	5
1.5.	Vybavení školy.....	5
1.6.	Charakteristika pedagogického sboru.....	6
1.7.	Školní družina.....	6
1.8.	Školní jídelna.....	6
1.9.	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	7
1.10.	Dlouhodobé projekty a spolupráce.....	7
2.	Charakteristika ŠVP	
2.1.	Zaměření školy.....	8
2.2.	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
2.3.	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
2.4.	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	10
2.5.	Začlenění průřezových témat.....	11
3.	Učební plán pro 1. stupeň.....	15
3.1.	Poznámky k učebnímu plánu.....	16
4.	Učební osnovy vyučovacích předmětů pro 1. stupeň	
4.1.	Charakteristika vyučovacích předmětů	17
4.1.1.	Český jazyk.....	17
4.1.2.	Anglický jazyk.....	18
4.1.3.	Matematika.....	19
4.1.4.	Informační a komunikační technologie.....	20
4.1.5.	Kosmická výchova.....	21
4.1.6.	Hudební výchova.....	23
4.1.7.	Výtvarná výchova.....	24
4.1.8.	Tělesná výchova.....	24
4.2.	Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů	
4.2.1.	Český jazyk.....	26
4.2.2.	Anglický jazyk.....	36

4.2.3.	Matematika.....	40
4.2.4.	Informační a komunikační technologie.....	46
4.2.5.	Kosmická výchova.....	47
4.2.6.	Hudební výchova.....	56
4.2.7.	Výtvarná výchova.....	59
4.2.8.	Tělesná výchova.....	61
5.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	
5.1.	Pravidla pro hodnocení.....	66
5.2.	Kritéria hodnocení.....	67
6.	Autoevaluace	
6.1.	Oblasti hodnocení.....	72

1. Charakteristika školy

Základní škola Nový svět, Opava, příspěvková organizace, vznikla završením několikaletého úsilí příznivců Montessori pedagogiky a jejího zřizovatele Statutárního města Opavy. Byla otevřena v září 2012 jako první Montessori základní škola v Moravskoslezském kraji.

1.1. Typ školy

Základní škola Nový svět je prvostupňová základní škola vycházející z pedagogiky Marie Montessori, která tvoří ucelený a propracovaný vzdělávací systém plně respektující vývojová období dítěte a korespondující s moderními psychologickými teoriemi.

1.2. Úplnost školy

Jedná se o školu v rozsahu prvního stupně základní školy. Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách. Od školního 2018/19 se vyučuje ve třech prvních trojročích, spojující žáky prvního, druhého a třetího ročníku a v jednom druhém dvojročí, spojující žáky čtvrtého a pátého ročníku.

1.3. Velikost školy

Základní škola Nový svět Opava, p. o. má pronajaty prostory ve třetím patře pavilonu C Základní školy Opava, Šrámkova 4, příspěvková organizace.

Ve třetím patře pavilonu C se nacházejí čtyři kmenové učebny, počítačová učebna (využívaná taktéž jako učebna anglického jazyka), školní družina, chodba, sborovna, ředitelna (využívaná též jako sekretariát), žákovská knihovna, sociální zařízení, šatny.

Součástí pronájmu je také možnost využívání tělocvičen, školní jídelny, sportoviště, arboreta a atria.

1.4. Kapacita školy

Maximální kapacita školy je 100 žáků.

1.5. Vybavení školy

Škola je vybavena Montessori učebními pomůckami a dalšími didaktickými pomůckami, žákovskou knihovnou, jejíž fond je postupně obnovován a doplňován. Škola je vybavena počítačovou učebnou (slouží taktéž jako učebna anglického jazyka), ve které je studijní zóna pro aktivní využití volného času či další studium a sebevzdělávání žáků se čtrnácti počítači s připojením na internet.

Pomůcky a učební materiály jsou uloženy ve sborovně. Pomůcky se průběžně doplňují a modernizují.

Každá třída má své zázemí v kmenové učebně. Učebny jsou vybaveny počítačem s připojením na internet, moderním nastavitelným nábytkem, odpovídajícím úložným nábytkem, korkovými nástěnkami a tabulí. V učebnách je moderní tabule pro psaní křídou s magnetickým povrchem, v jedné učebně tabule s keramickým povrchem pro psaní fixy.

Pedagogové se setkávají ve společné sborovně, ve které se nachází úložný nábytek, pracovní nábytek, učitelská knihovna, počítač s připojením na internet, tiskárna (barevná a černobílá), dataprojektor, projekční plátno, laminátor, řezačka papíru, kroužkový vazač. Součástí ředitelny je prostor využívaný ke konzultacím.

Za příznivého počasí mohou děti relaxovat či sportovat na sportovišti ZŠ Šrámkova, v atriu a blízkém okolí. Pro sportovní, rekreační a tělovýchovné aktivity slouží pronájem tělocvičen v budově školy.

Žákům jsou k dispozici nádoby na třídění odpadu (směs, papír, plast, sklo).

Sociální zařízení jsou plně funkční (pákové baterie, zásobníky na mýdlo a elektrický vysoušeč na ruce).

Škola je vybavena elektronickým zabezpečovacím.

1.6. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří devět zaměstnanců: ředitelka, pět učitelek, jeden učitel, a dvě vychovatelky školní družiny. Všichni splňují požadavky na vzdělání podle zákona o pedagogických pracovnících.

Učitelé se i nadále vzdělávají v oblasti Montessori pedagogiky a respektujícího výchovného přístupu, prochází dalšími semináři, akreditovanými kurzy a školeními, např. Kritické myšlení, PC kurzy, kurzy z nabídky Montessori společnosti, DVPP.

Inspiraci pro svou práci získávají návštěvou jiných Montessori škol v České republice.

Ve škole působí také koordinátorka EVVO, metodička prevence a výchovná poradkyně. Tuto činnost vykonávají v rámci pracovní náplně.

1.7. Školní družina

Ve škole funguje školní družina. Zájmová vzdělávací činnost školní družiny vychází ze Školního vzdělávacího programu školní družiny. Celá činnost je směřována k aktivnímu trávení volného času. Školní družina realizuje výchovnou a zájmovou činnost také mimo vyučování a to formou pravidelné a příležitostné vzdělávací, rekreační a zájmové činnosti.

Školní družinu navštěvují děti před zahájením výuky a po jejím skončení.

1.8. Školní jídelna

Stravování žáků i zaměstnanců zajišťuje školní jídelna umístěna v budově školy.

1.9. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče tvoří velmi podstatnou součást školy. Pravidelná spolupráce s rodiči je velmi důležitá pro jednotné působení a práci s dětmi ve škole i doma v rámci stejných principů.

Spolupráce se uskutečňuje pravidelným kontaktem mezi rodiči a učiteli (osobním, písemným, elektronickým), a to při řešení výchovných a vzdělávacích úkolů školy, při přípravě třídních a školních akcí, výletů, účastí rodičů na školním vystoupení žáků apod. Organizujeme Dny otevřených dveří.

Škola je rodičům otevřená a rodiče mají kdykoliv během vyučování volný přístup do třídy (za dodržení podmínek „Návštěvního řádu“). Je jim umožněn přístup v době i mimo vyučování (v čase provozu školy).

Třídní učitel organizuje setkání učitel-žák-rodič, tzv. konzultační hodiny, kde se společně hodnotí dosavadní práce a výsledky žáka. Minimálně dvakrát ročně probíhají třídní schůzky.

Rodiče jsou vyzýváni, aby zpětnou vazbu získávali hlavně z pravidelného sledování naladění a pohody dítěte, týdenního či měsíčního plánu, portfolia jeho školní práce; a aby porovnávali výsledky práce s kritérii zadání úkolů a vlastními možnostmi dítěte.

Ve škole funguje školská rada složená ze zástupců zřizovatele, rodičů a pedagogických pracovníků školy, která vedle kompetencí daných školským zákonem projednává i běžnou problematiku života školy.

Materiální podporu vzdělávacích a učebních činností školy zajišťuje Spolek Juvenis, z. s.

Rodičům nabízíme možnost získávat a prohlubovat si informace o Montessori pedagogice prostřednictvím přednášek, workshopů či kurzů, organizovaných naší školou.

Informace o probíhajících akcích a organizační záležitosti jsou k dispozici na našich webových stránkách www.zsnovysvet.cz, Facebooku či Instagramu.

1.10. Dlouhodobé projekty a spolupráce

Pro vylepšení tělesné zdatnosti žáků organizujeme ozdravné pobyty v přírodě, kurzy bruslení a kurzy plavání.

Každoročně pořádáme Montessori kurz Předškolák, podzimní, adventní a jarní dílničky, vánoční setkání s vystoupením žáků, vystoupení ke Dni matek a otců, workshopy, přespávání ve škole, neformální setkávání s rodiči, dětmi a pedagogy před zahájením školního roku a na konci školního roku.

Abychom propojili teorii se skutečným životem, organizujeme exkurze do státních institucí, muzeí, galerií apod. Pořádáme besedy s odborníky.

Nabízíme žákům řadu volnočasových aktivit.

Navazujeme spolupráci s jinými Montessori zařízeními v České republice, např. ZŠ Planeta Bohumín, ZŠ Montessori Kladno.

Dále spolupracujeme s Dětským centrem Čtyřlístek, Slezským gymnáziem Opava, s mateřskými školami v Opavě, domovem pro seniory Vila Vančurova, Městskou knihovnou Petra Bezruče.

2. Charakteristika ŠVP

2.1. Zaměření školy

Naše škola podporuje zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím na jeho individuální schopnosti.

ŠVP Učíme se v souvislostech je vzdělávací program, který aplikuje pedagogický systém Marie Montessori na všeobecné vzdělávací cíle a obsahy základního vzdělávání v České republice. Cílem tohoto programu je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama – využitím a rozvíjením jeho vnitřní motivace a individuálních schopností. Východiskem je předpoklad, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové znalosti v praxi. Filosofie této vzdělávací strategie je založena na principu svobody a možnosti volby se zodpovědností. Důležitou cílovou složkou je sebepoznání – seznámení se se svými schopnostmi a možnostmi a tedy způsobilost stanovit a realizovat svůj další životní program. Dítě je v této koncepci vedeno k samostatnosti, aktivní práci, svobodné volbě, odpovědnosti za svou volbu a jednání.

Vyučování je založeno na základních principech pedagogického systému Marie Montessori. Podstatnou složku tvoří samostatná vzdělávací činnost dětí vedená jejich zájmem a vývojovými senzitivními fázemi.

Role učitele je postavena na nenápadném vedení a taktní pomoci. Chování učitele k dítěti je vždy plné respektu k jeho individualitě jako k hotovému člověku. Nemanipuluje dítětem, je jeho rádce a rovnocenný partner. Projevuje maximální vstřícnost, otevřenost, trpělivost k dítěti.

Učitel zabezpečuje připravené prostředí školní třídy a je garantem dostatečně volného prostoru pro originální tvůrčí práci s žákem i celou třídou. Výrazná v jeho práci je složka diagnostická - poznání žáka, informace o postupu a vývoji každého dítěte tvoří základ pro jeho další individuální práci s žákem.

Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí.

V procesu vzdělávání si tak dítě - v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi - osvojuje mateřský jazyk, matematiku, cizí jazyky, základy umění, poznává svět přírody, svět lidí, svět tradic a kultury, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím obsahů jednotlivých výukových oblastí se učí vysvětlovat, interpretovat, aplikovat, analyzovat, posuzovat a kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, vcítit se. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou

pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností.

2.2. Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

Podstatnou složku výuky tvoří individuální práce dětí. Vyučovací bloky trvající většinou devadesát minut umožňují dětem využít svou koncentraci pozornosti na soustavnou práci na zvoleném problému či tématu. Učitel sleduje práci dětí, vede si záznamy o jejich pokrocích a o oblastech jejich zájmu, hlídá plnění stanovených termínů pro odvedení práce, podle potřeby pomáhá jednotlivým dětem plánovat práci, případně ji rozčlenit do dílčích kroků. Výuka se neomezuje jen na prostory třídy. Jsou zařazovány poznávací exkurze, výlety, práce v terénu, práce na projektech mimo prostor třídy, besedy, návštěvy divadla, knihovny apod.

Součástí běžného života třídy je komunitní setkávání na elipse, kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce, a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na elipse slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu.

Materiály, které žáci během výuky zpracovávají, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého dítěte. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Jednotlivé kompetence, tedy celoživotní dovednosti, se prolínají přístupy a činnostmi dětí i učitelů po celou školní docházku. Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:

- Při výuce využíváme principy Montessori pedagogiky. **(KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)**
- Plně respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, proto výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách. **(KU, KŘP, KSP, KKo, KO)**
- S žáky jednáme jako s partnery. Respektujeme individualitu každého z nich a právo na vlastní názor. **(KŘP, KKo, KSP, KO)**
- Vzdělávací obsah je žákovi prezentován celistvě bez umělého dělení na předměty. **(KU, KŘP, KP)**
- Zapojováním žáků do plánování a realizace řady třídních, školních i mimoškolních akcí (např.: *zápis do 1. tříd, výzdoba tříd a chodeb, dny otevřených dveří, spolupráce s předškolními dětmi, příprava kreativních dílniček...*) je vedeme k sounáležitosti s životem školy a zodpovědnosti za svá rozhodnutí. **(KŘP, KKo, KO, KSP, KP)**

- Svým chováním a jednáním dáváme žákům vzor respektujícího přístupu k ostatním. **(KŘP, KKo, KSP, KO)**
- Neomezujeme se pouze na výuku a výchovu v prostorách školy. Využíváme možnosti kulturních akcí, exkurzí, výletů, turistických akcí apod. **(KKo, KSP, KO, KP)**
- Nespokojíme se pouze s teoretickou prezentací učiva. Žáci získávají vědomosti i dovednosti pomocí praktických činností a projektů. **(KU, KŘP, KKo, KP)**
- Žák má právo svobodné volby místa práce. Proto je mu pro samostatnou práci, umožněn pohyb v prostorách Montessori části školy i v době vyučování. **(KU, KSP, KO, KP)**
- Nové téma je žákovi či skupině žáků, představeno samostatně evokační prezentací s nástinem další možné práce. Tím, a následnou podporou ze strany učitele, vedeme žáka k zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí a vzdělávání. **(KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)**
- Pro usnadnění orientace žáka v jeho povinném vzdělávacím obsahu daného ročníku je mu poskytnut „*týdenní či měsíční plán*“. Na jeho základě je vzdělávací obsah plánován, realizován i hodnocen. **(KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)**
- Pro budování a podporu přátelského klimatu ve třídě využíváme, mimo jiné, pravidelné komunitní setkávání na elipse. **(KŘP, KKo, KSP, KO)**
- Na chodbě jsou umístěny nádoby na tříděný odpad. **(KO)**
- V každé třídě je k dispozici připojení na internet, žák má volný přístup k odborné literatuře a učebním Montessori i jiným pomůckám. **(KU, KO, KP)**
- Pomůcky jsou k dispozici v omezeném množství. Žáci jsou tak vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci. **(KŘP, KKo, KSP, KO)**
- S ohledem na aktuální probírané téma využívá učitel různé metody a formy práce (samostatná práce, práce ve skupině, projektová výuka, frontální výuka, laboratorní cvičení, besedy, pracovní činnosti...). **(KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)**
- Pro rozvoj zodpovědnosti a sounáležitosti se v pravidelných intervalech střídají „služby“ ve třídě. **(KSP, KO, KP)**
- Při řešení jednotlivých témat jsou žákům k dispozici učitelé, informační zdroje (PC, literatura...) a další dostupný materiál. Důraz je kladen na spolupráci se spolužáky. **(KU, KŘP, KSP, KO, KP)**
- Žák je veden k sebekontrolě, sebehodnocení. **(KU, KŘP, KSP)**
- Učitel dbá na to, aby každá žákova práce dostala zpětnou vazbu – ať již samotným učitelem písemně, při osobní konzultaci, žakovou prezentací před třídou, zpětnou vazbou od spolužáků či jinou formou. **(KU, KSP, KKo, KO, KP)**

Legenda:

KU - kompetence k učení

KŘP - kompetence k řešení problémů

KKo - kompetence komunikativní

KSP - kompetence sociální a personální

KO - kompetence občanské

KP - kompetence pracovní

2.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na naší škole se snažíme o bezproblémové zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Se všemi dětmi ve třídě pracujeme takovým způsobem a zařazujeme takové metody práce, abychom učili žáky toleranci, vzájemnému pochopení, pomoci a rasové snášenlivosti.

Do Montessori tříd jsou běžně integrováni žáci se specifickými poruchami učení a je k nim přistupováno dle jejich individuálních potřeb. Pokud má žák problémy s učením a projevují se u něj typické znaky poruchy, je vyšetřen (po dohodě s rodiči) v pedagogicko-psychologické poradně. Učitel pak s dítětem pracuje podle doporučení poradny a jeho cílem je ulehčit žákovi práci v problematických oblastech podle rozsahu a stupně poruchy. Realizací principů a metod práce Montessori je přirozeně vytvořeno vhodné prostředí pro tyto žáky (např. senzitivní fáze vývoje dítěte, polarita pozornosti, připravené prostředí, práce se specifickým názorným materiálem a možností vlastního prožitku, trojstupňová výuka,...). Na žádost rodičů a doporučení poradny může učitel zpracovat individuální vzdělávací plán (IVP). IVP je vypracován zpravidla na 1 rok a zákonný zástupce s ním vyjadřuje souhlas.

Žáci s tělesným postižením nejsou do Montessori tříd integrováni. Důvodem jsou nedostatečné prostorové a kapacitní podmínky školy.

V posledních letech narostl v ČR počet dětí, které se s rodiči přistěhují z jiné země a neovládají český jazyk. Těmto dětem vycházíme vstříc a po začlenění do třídních kolektivů jim může být nabídnuto doučování. Učitelé k těmto dětem přistupují individuálně, tolerují jejich výsledky nejen v českém jazyce, ale i v ostatních předmětech a pomáhají jim překonat bariéru, kterou s sebou nese neznalost jazyka a prostředí.

2.4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Montessori pedagogika respektuje individualitu každého žáka, tedy i žáka mimořádně nadaného. Již sama podstata práce v Montessori poskytuje těmto žákům možnost osobního rozvoje. Mohou pracovat svým vlastním tempem a získat více informací k danému tématu či pracovat rychleji při samotné práci s výukovým materiálem. Učitel zároveň dbá, aby nedošlo u žáka pouze k jednostrannému zaměření a žák se seznamoval s celým vzdělávacím obsahem základní školy.

Učitel pak může dítěti zadávat rozšiřující učivo, vhodně ho motivuje k práci „navíc“ a adekvátně ho ocení. Nadaný žák může také po dohodě a podle svého individuálního plánu

navštěvovat výuku ve vyšších ročnících a být v probíraném učivu v předstihu. V rámci třídy ho může učitel vést k vytvoření práce pro ostatní či k vedení skupiny a dává mu prostor pro hlubší a rozšiřující práci v oblasti, který prezentuje nadání dítěte. Učitel se také snaží o přirozené začlenění talentovaného dítěte do třídního kolektivu, protože ostatní děti mohou mít sklony odlišné děti ze svého středu vyloučit. Mimořádný talent s sebou také často nese výkyvy v chování dítěte, které pedagogové na naší škole řeší citlivým ale i důsledným přístupem.

2.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata - *Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova* - prezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a pomáhají tak dále rozvíjet osobnost žáka.

Vyučovací předměty 1. stupně:

ČJ - Český jazyk

AJ - Anglický jazyk

M - Matematika

IKT - Informační a komunikační technologie

KV - Kosmická výchova

HV - Hudební výchova

VV - Výtvarná výchova

TV - Tělesná výchova

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj	ČJ, M, KV, HV, VV, TV	ČJ, M, KV, HV, VV, TV	ČJ, M, KV, HV, VV, TV	ČJ, M, KV, HV, VV, TV	ČJ, M, IKT, KV, HV, VV, TV
Sociální rozvoj	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, IKT, KV, TV
Morální rozvoj	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, KV, TV	ČJ, IKT, KV, TV

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	ČJ, KV	ČJ, KV	ČJ, KV	ČJ, KV	ČJ, KV
Občan, občanská společnost a stát	KV, VV	KV, VV	KV, VV	KV, VV	KV, VV
Formy participace občanů v politickém životě				KV	KV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				KV	KV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	KV, HV, VV	KV, HV, VV	KV, HV, VV	AJ, KV, HV, VV	AJ, KV, IKT, HV, VV
Objevujeme Evropu a svět	M, KV, VV, TV	M, KV, VV, TV	AJ, M, KV, VV, TV	AJ, M, KV, VV, TV	AJ, M, KV, IKT, VV, TV
Jsmo Evropané	KV	KV	KV	AJ, KV	AJ, KV

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference	KV, HV	KV, KV	KV, HV	KV, HV	KV, HV
Lidské vztahy	ČJ, M, KV, HV	ČJ, M, KV, HV	ČJ, M, KV, HV	ČJ, M, KV, HV	ČJ, M, KV, HV
Etnický původ	KV, HV	KV, HV	KV, HV	KV, HV	KV, HV
Multikulturalita	KV, HV	KV, HV	KV, HV	AJ, KV, HV	AJ, IKT, KV, HV
Princip sociálního smíru a solidarity	KV	KV	KV	KV	KV

Environmentální výchova (EV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	KV, VV	KV, VV	KV, VV	KV, VV	KV, VV
Základní podmínky života	M, KV, VV	M, KV, VV	M, KV, VV	M, KV, VV	M, KV, VV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV	KV, TV
Vztah člověka k prostředí	KV, HV	KV, HV	KV, HV	KV, HV	KV, HV

Mediální výchova (MV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	KV	KV	ČJ, KV	ČJ, KV	ČJ, KV
Stavba mediálních sdělení	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M
Vnímání autora mediálních sdělení					
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV	ČJ, M, KV
Tvorba mediálního sdělení	VV	VV	ČJ, VV	ČJ, KV, VV	ČJ, IKT, KV, VV
Práce v realizačním týmu	KV	KV	KV	KV	KV

3. Učební plán pro 1. stupeň

Tabulace učebního plánu

Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.
	ročník	ročník	ročník	ročník	ročník
Český jazyk	9	9	8	7	7
Anglický jazyk	0	0	3	3	3
Matematika	4	4	5	5	5
Informační a komunikační technologie	0	0	0	0	1
Kosmická výchova	5	5	5	4	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	2
celkem	22	22	25	24	25

Přehled využití časové dotace podle RUP

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast	STUPNĚ				
		1.	2.	3.	4.	5.
		ročník	ročník	ročník	ročník	ročník
Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	9	7	7	6	6
	Disponibilní hodiny	0	2	1	1	1
Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	0	0	3	3	3
Matematika	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4

	Disponibilní hodiny	0	0	1	1	1
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	0	0	0	0	1
Kosmická výchova	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	2
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1
	Disponibilní hodiny	2	2	1	0	1
Hudební výchova	Umění a kultura	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	Umění a kultura	1	1	1	2	2
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	2	2	2	2

3.1. Poznámky k učebnímu plánu

- Vyučovací předmět ČESKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Český jazyk a literatura.
- Vyučovací předmět ANGLICKÝ JAZYK je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Anglický jazyk.
- Vyučovací předmět MATEMATIKA odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Matematika a její aplikace.
- Vyučovací předmět INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Informační a komunikační technologie.
- Vyučovací předmět KOSMICKÁ VÝCHOVA chápeme jako integraci vzdělávacích obsahů oborů Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce.
- Vyučovací předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Hudební výchova.
- Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Výtvarná výchova.
- Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova.
- Integrace tematických okruhů průřezových témat do jednotlivých vyučovacích předmětů viz kapitola začlenění průřezových témat a přehled v učebních osnovách.

4. Učební osnovy vyučovacích předmětů pro 1. stupeň

4. 1. Charakteristika vyučovacích předmětů

4. 1. 1. ČESKÝ JAZYK

Motto: „Jazyk způsobuje každou změnu ve světě, označovanou jako civilizační. Nástrojem, který umožňuje vzájemné porozumění je jazyk a řeč – je to prostředek společného myšlení.“ Marie Montessori

Obsahové vymezení

Předmět Český jazyk je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Český jazyk a literatura a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
9	7 + 2	7 + 1	6 + 1	6 + 1

Červenou barvou je vyznačeno využití disponibilní časové dotace.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, knih a počítačů, ve školní knihovně i v dalších prostorách školy. Realizována je také mimo školní prostory při návštěvách různých kulturních zařízení např. knihovna, kino, divadlo, beseda, muzeum nebo venku a v přírodě v rámci projektového vyučování. Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást našeho života a jeho použití jim přinášelo smysl.

Pro čtení, psaní, mluvnická pravidla, slohový výcvik a literaturu je ve třídě připraven „jazykový materiál“, který respektuje zásady pro připravené prostředí. V rámci respektování principů Montessori pedagogiky ponecháváme tam, kde je to možné, volbu výběru učiva na dítěti. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější je připravenost dítěte než příslušný ročník školní docházky; děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Je tedy například možné, aby se dítě, které ještě nezvládlo techniku psaní, ale umí číst, s pomocí učitele zabývalo slovními druhy nebo větnou skladbou. V případech, kdy si dítě vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu učitel ukáže, jaké učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Dbáme na připravené prostředí s jazykovým materiálem, který dítě používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KO)
- Vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevyjádření, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Pravidelně zařazujeme do výuky dílny čtení a RWCT lekce. (KO, KP, KŘP, KKO)
- Při práci žákům umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu, internet...). (KU, KŘP)
- Ve výuce pravidelně využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)

4. 1. 2. ANGLICKÝ JAZYK

Motto: „Learning in one’s youth is engraving.“

English proverb

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Anglický jazyk a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0	0	3	3	3

Organizační vymezení

Anglický jazyk je zaměřen na osvojení základů komunikace v angličtině především v jeho konverzační mluvené podobě, dále také na osvojení základů psané podoby cizího jazyka. Tomu je podřízena výuka gramatiky, jež následuje až po poslechových a konverzačních začátcích.

Cílem je skutečnost, kdy se žák v anglickém prostředí domluví, konverzuje o běžných jednoduchých tématech a dokáže reagovat na jednoduché otázky či pokyny.

Žáci jsou učitelem vedeni k aktivnímu zapojování se do výuky (konverzace, práce na projektech). Ve výuce je také přítomen rodilý mluvčí (anglicky mluvící lektor), který s dětmi pracuje individuálně či v malých skupinách. S dětmi procvičuje jednoduchou konverzaci s využitím anglických frází.

Výuka probíhá ve třídě za využití audio-vizuální techniky. Pro některé aktivity využíváme prostory školní zahrady, dvora či parku.

Žáci mohou při výuce využívat slovníky, cizojazyčnou literaturu, didaktické materiály, pracovní listy a počítač s připojením na internet.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, video programy. (KO, KŘP, KU)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP)
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
- Využíváme a střídáme různé výukové metody a formy. (KU, KŘP, KK, KSP)

4. 1. 3. MATEMATIKA

Motto: „Matematika je produktem lidského mozku nezávislým na zkušenostech, ale přesto nádherně odpovídá reálnému světu a překrásně ho vysvětluje.“
Albert Einstein

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Matematika je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Matematika a její aplikace a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1

Červenou barvou je vyznačeno využití disponibilní časové dotace.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek a počítačů či v dalších prostorách školy. Realizována je také i mimo školní prostory, např. venku, v parku a v přírodě. Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást našeho života a jeho použití jim přinášelo smysl.

Pro aritmetické i geometrické učivo je třída vybavena „matematickým materiálem“, který respektuje zásady pro připravené prostředí. V rámci respektování principů Montessori pedagogiky ponecháváme tam, kde je to možné, volbu výběru učiva na dítěti. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější než příslušný ročník školní docházky je připravenost dítěte; děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Je tedy například možné, aby se dítě, které ještě nezvládlo operace s čísly, ale zajímá se o číselnou řadu, se s pomocí učitele zabývalo numerací, porovnáváním čísel nebo zaokrouhlováním. V případech, kdy si dítě vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu učitel ukáže, jaké učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Matematika je pojmána především jako nástroj pro řešení praktických situací, se kterými se děti i dospělí setkávají v každodenním životě. Je z velké části postavena na manipulaci s didaktickým materiálem, který usnadňuje pochopení podstaty jevů. Empirická zkušenost předchází pojmy a definice. Ve výuce je prostor i pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Problémové úkoly pomáhají rozvíjet logické myšlení.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Po celou dobu výuky předkládáme připravené prostředí se specifickými matematickými pomůckami, které žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KSP)
- Vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Do výuky zařazujeme RWCT lekce. (KU, KŘP, KP, KKo)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Ve výuce pravidelně využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)

4. 1. 4. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Motto: „Prosím milé děti, které vše umí – dokážou, aby pracovaly se mnou na vývoji míru mezi lidmi a ve světě.“

Marie Montessori

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Informační a komunikační technologie a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0	0	0	0	1

Organizační vymezení

K plnění očekávaných výstupů učiva Informační a komunikační technologie integrujeme práci s počítačem do celého průběhu vyučování a děti mají možnost kdykoliv využívat počítač při práci v jednotlivých výukových oblastech. Obsahem výuky jsou základy bezpečné práce s počítačem jak z pohledu ochrany počítače samotného (správné zapnutí, vypnutí, ochrana před viry atd.), tak z pohledu ochrany osobních dat a respektování autorských práv. Základy práce s běžným softwarem (práce s dokumenty, texty, obrázky, internetem, e-mailem, ovládání programů).

Výchovné a vzdělávací strategie

- Po celou dobu výuky předkládáme připravené prostředí pro práci s počítačem. (KU, KSP)
- Obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Při práci žákům umožňujeme přístup ke zdroji informací (internet...). (KU, KŘP)
- Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)

4. 1. 5. KOSMICKÁ VÝCHOVA

Motto: „Musíme dát dětem detail jako prostředek, aby mohly poznat celek.“ Marie Montessori

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Kosmická výchova je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 + 1 + 2	2 + 1 + 2	3 + 1 + 1	3 + 1	2 + 1 + 1

Červenou barvou je vyznačeno využití disponibilní časové dotace.

Modrou barvou je vyznačeno využití časové dotace předmětu Člověk a svět práce.

Organizační vymezení

Kosmická výchova představuje integraci témat zahrnutých v oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce. Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oblastí (matematika, jazyk, přírodověda, historie, zeměpis, umění, pracovní náměty, zdravý životní styl, ekologie a etická výchova) nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. V rámci projektů získávají žáci propojené informace, které umožňují globální pohled na svět. Některé tematické celky jsou zařazovány do programu školy v přírodě. Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti.

Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby děti mohly spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takovéto spolupráci (ve dvojicích, ve skupinách) pak mohou žáci pozorovat různé metody práce u svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Učitel podle potřeby a náročnosti práce pracuje s celou skupinou dětí, kdy práci vysvětlí a nabídne dětem různé možnosti práce, nebo postupně s menšími skupinami. Během individuální práce konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům.

Ze společné činnosti (evokace, naladění, společné aktivity během projektu) vycházejí náměty a nabídky pro individuální práci dětí. Pro individuální práci učitel zajišťuje „připravené prostředí“ s potřebnými zdroji informací, pomůckami a dalšími pracovními materiály. Projekty doplňují pokusy a experimenty, při kterých se děti učí pracovat samy podle návodu a zaznamenávat si výsledky svých pozorování.

Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků s oceněním, dalšími návrhy a doporučením. Při společných prezentacích si děti vzájemně předávají informace, které zjistily a zpracovaly, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací dětí ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě zpracovat (nápady, způsoby práce,...).

Smyslem předmětu je vytvoření všeobecného přehledu, zvládnutí práce s informacemi (vyhledávání, kritické hodnocení a třídění, diskuse, argumentace atd.), získání kladného vztahu ke vzdělávání a utváření aktivního postoje k řešení potřeb občanské společnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Po celou dobu výuky předkládáme připravené prostředí se specifickými pomůckami a materiálem, které žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KSP)
- Vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce k úvodu projektu i v rámci něj. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, internet...). (KU, KŘP)
- Ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Vedeme děti k sebehodnocení. (KU, KŘP, KSP, KKO)

4. 1. 6. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Motto: „Aktivitu dítěte je třeba podporovat v každém směru. Jediným omezujícím momentem je slušné chování a pořádek.“
Marie Montessori

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Hudební výchova a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	1	1

Organizační vymezení

Hudební náměty doplňují jednotlivá témata v projektech a nabízí společnou i individuální možnost hudebního vyjádření.

Výuka probíhá ve třídě s využitím hudebních nástrojů a pomůcek, v dalších prostorách školy i mimo školu např. návštěvami kulturních akcí, divadla atd.

Přednostně se žáci seznamují s hudebními technikami s cílem vyjádřit tak svoje prožitky, nápady, představy a postoje.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Zajišťujeme a dbáme na připravené prostředí se specifickým materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Děti vedeme k toleranci při poznávání a vnímání umění. (KO, KSP)
- Ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Tichou relaxační hudbu doprovodně využíváme při chůzi po elipse a při práci na Montessori pomůckách. (KO, KSP, KP)
- Podporujeme hudební tvorbu dětí a umožňujeme dětem zakusit radost z tvůrčích projevů. (KU, KSP, KP, KŘP)
- Vedeme děti k sebehodnocení. (KU, KŘP, KSP, KKO)

4. 1. 7. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Výtvarná výchova a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	2	2

Organizační vymezení

Výtvarné náměty doplňují jednotlivá témata v projektech a nabízí společnou i individuální možnost výtvarného vyjádření.

Výuka probíhá ve třídě s využitím potřebného výtvarného materiálu, v dalších prostorách školy i mimo školu např. návštěvami galerií, muzeí, historických památek atd.

Přednostně se žáci seznamují s výtvarnými technikami s cílem vyjádřit své pocity, emoce, prožitky, nápady, představy a postoje.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Zajišťujeme a dbáme na připravené prostředí se specifickým výtvarným materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Děti vedeme k toleranci při poznávání a vnímání umění. (KO, KSP)

- Ve výuce využíváme různorodé výtvarné techniky, metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Podporujeme u dětí kreativitu a vlastní výtvarné nápady. (KU, KŘP, KP)

4. 1. 8. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Motto: „Sportování jako fyzická činnost nejen napomáhá upevňování fyzického zdraví, ale rozvíjí také odvahu a sebedůvěru. Může mít také morální následky, například při vytyčování vlastních ideálů.“
Marie Montessori

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Tělesná výchova a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

Organizační vymezení

Tělesná výchova vede žáky především ke zdravému životnímu stylu. Základem je tedy samozřejmě přivést žáky k pohybu (příp. i sportu), dodat jim chuť se hýbat, předat jim nadšení z pohybu, podporovat v nich odvahu k různým druhům pohybových činností. Kromě toho jim tělesná výchova zprostředkovává i informace o zdravém stravování (vzhledem k pohybu a sportu), učí je správné osobní hygieně, a neopomíjí ani zdravé spánkové návyky, protože to všechno se zdravým pohybem (a tedy i životním stylem) úzce souvisí. Tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha). Pohybové aktivity vedou ke zlepšování tělesné zdatnosti a ke správnému držení těla a celkové pohodě (fyzické i psychické). Základní hry a herní techniky zvyšují u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také rozvíjejí jejich prostorovou orientaci a schopnost rychlého rozhodování.

Výuka probíhá v tělocvičně ale i mimo ni, např. na zahradě, ve volné přírodě, na zimním stadionu, v plaveckém bazénu, na dopravním hřišti.

Výchovné vzdělávací strategie

- Dbáme na připravené prostředí se specifickým materiálem, který dítě používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KK, KŘP)
- Respektujeme výběr místa, spolupráce žáků. Respektujeme individualitu dítěte a jeho fyzické možnosti. (KSP, KK)
- Klademe důraz na „fair play“ při hrách. (KSP, KO, KŘP)
- Klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny. (KP)
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch. (KSP, KO)

4. 2. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

4.2.1. ČESKÝ JAZYK

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným projevům přiměřené složitosti ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<p>Doplňování chybějících slov (vět) v textu Práce podle návodu s materiály a pomůckami Práce podle zadání na úkolech v pracovních sešitech Porovnání vypracované úlohy (textu) se „vzorovým materiálem“ Vyhledání informací v textu podle zadaných kritérií Hlasité čtení informací a odborného textu Pomoc a rada spolužákovi se zadáním úkolu Prezentace vlastních textů před kolektivem</p>	<p>OSV -Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<p>Psaní velkých tiskacích písmen Psaní psacích písmen Opis, přepis Psaní slov, vět Psaní číslic</p>	<p>MV - Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<p>Formulace otázek k textu Záznam informace k prožité aktivitě (exkurze, výlet, film, beseda....) Zkrácení připraveného textu se zachováním smyslu</p>	

	<p>Tvorba vlastních „sešitků“ s nejdůležitějšími informacemi na dané téma</p> <p>Vyhledávání a zapisování informací z textu podle zadaných kritérií</p> <p>Třídění pojmů a krátkých textů k daným okruhům</p> <p>Zápis vlastních názorů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<p>Volba správné odpovědi</p> <p>Odpovědi na zadané otázky</p> <p>Vyprávění (ve dvojici, ve skupině, v komunitním kruhu)</p> <p>Předávání informací</p> <p>Prezentace informace podle zadaných kritérií</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<p>Naslouchání a respektování mluvčího</p> <p>Podílení se na sestavení společných pravidel a společného programu, na volbě společného postupu</p> <p>Věcné a srozumitelné zapojení se do diskuse</p> <p>Řešení vhodným verbálním způsobem konflikt se spolužákem, pomoc jiným spolužákům při řešení konfliktu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<p>Sdělování a vypravování přiměřeným tempem, hlasitostí a slovní zásobou</p> <p>Srozumitelné doporučení textu, knihy, filmu, výletu...</p> <p>Ocenění a doporučení k prezentaci práci spolužáka</p> <p>Srozumitelná prezentace vlastní práce</p> <p>Hlasité čtení textu s vyjádřením přímé řeči</p> <p>Respektování pravidel diskuse</p> <p>Používání správné intonace při kladení otázek</p>	

	Zapojení se do dramatizace (hraní divadla) Pozitivní komunikace se spolužáky a dospělými	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou a nedbalou výslovnost 	Uplatňování spisovného jazyka při omluvě, blahopřání, ocenění, v komunitním kruhu, při prezentaci vlastní práce, při komunikaci ve skupině v rámci vyučování Využívání příležitostí rozpoznat chyby v mluveném projevu při společné prezentaci a uvědomování si spisovné výslovnosti Správná výslovnost shluku souhlásek a párových souhlásek	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	Řazení obrázků v dějovém sledu a vypravování příběhu Doplňování textů k obrázkům v dějové posloupnosti Sestavování vět a textů v dějové posloupnosti Postup práce	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ➤ člení slova na hlásky ➤ odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	Správné čtení a psaní dlouhých a krátkých samohlásek Hláška, písmeno, slabika, slovo, věta Dělení slov Slabikotvorné r, l Rozdělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky)	OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita MkV - Lidské vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	Druhy vět Pořadí slov podle zamýšleného druhu věty Užívání různých druhů vět ve vlastním textu Správná intonace při čtení	MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odůvodňuje a píše správně: y/i po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; 	Pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách Vyjmenovaná slova Pravopis cizích slov	Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; ➤ velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>Slabiky dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě v běžných slovech Pravopis u/ú/ů Velká písmena na začátku věty Velká písmena u vlastních jmen Párové souhlásky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<p>Mnohoznačná slova Slova opačného významu (různé slovní druhy) Synonyma Výběr vhodných slov do písemného textu Význam slov použitím ve větě Slova nadřazená a podřazená Vyhledávání významu slova ve slovníku Abeceda Slova příbuzná Slova citově zbarvená</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnosti 	<p>Slovní druhy za použití symbolů slovních druhů Slova ohebná a neohebná Pádové otázky Podstatná jména (názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<p>Spojovací výrazy (slov, vět) Smysluplnost spojovacích výrazů</p>	

<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	<p>Ilustrace k vyslechnutému textu Ilustrace k přečtenému textu Sdělení vlastního názoru na přečtený text v komunitním kruhu Zápis vlastního názoru na přečtený text Doporučení přečteného textu (knihy) ostatním</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita</p> <p>MkV - Lidské vztahy</p> <p>MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Nadpis Pokračování a konec příběhu Obsah textu Zápis krátkého textu k vybranému obrázku Zápis krátkého textu k danému tématu Zápis krátkého textu s použitím klíčových slov Vlastní rýmovaný text na dané téma</p>	<p>mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií</p>

2. období (4. – 5. ročník)

ŽÁK: VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 	<p>Doplňování chybějících slov (vět) v textu Práce podle návodu s materiály a pomůckami Práce podle zadání na úkolech v pracovních sešitech Porovnání vypracované úlohy (textu) se „vzorovým materiálem“ Vyhledání informací v textu podle zadaných kritérií Tiché čtení informací, literárního a odborného textu</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola</p>

	<p>Hlasité čtení informací a odborného textu Pomoc a rada spolužákovi se zadáním úkolu Prezentace vlastních textů před kolektivem Práce podle plánu</p>	<p>MV - Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>
<p>➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<p>Formulace otázek k textu Záznam informace k prožité aktivitě (exkurze, výlet, film, beseda....) Zkrácení připraveného textu se zachováním smyslu Tvorba vlastních „sešitků“ s nejdůležitějšími informacemi na dané téma Vyhledávání a zapisování informací z textu podle zadaných kritérií Třídění pojmů a krátkých textů k daným okruhům Zápis vlastních názorů</p>	
<p>➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p>	<p>Výběr vhodného textu z několika možností Formulace otázek ke sdělení, prezentaci spolužáků, k besedě na určité téma Posuzování, zda je zadání pro práci dostatečně formulované, návrh úpravy a doplnění formulací Doplňování dalších informací k dané otázce (tématu) Porovnávání informací na základě přesnosti</p>	
<p>➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	<p>Volba správné odpovědi Odpovědi na zadané otázky Vyprávění (ve dvojici, ve skupině, v komunitním kruhu) Nacházení odlišností v obsahu několika sdělení</p>	

	<p>Předávání informací Prezentace informace podle zadaných kritérií</p>	
<p>➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p>	<p>Naslouchání a respektování mluvčího Podílení se na sestavení společných pravidel a společného programu, na volbě společného postupu Věcné a srozumitelné zapojení se do diskuse Řešení vhodným verbálním způsobem konflikt se spolužákem, pomoc jiným spolužákům při řešení konfliktu Zanechání vzkazu na záznamníku na zadané téma Efektivní a věcné telefonování</p>	
<p>➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p>	<p>Vyhledání reklamy, inzerátu podle zadaných kritérií Tvorba vlastní reklamy, zápis inzerátu Prezentace vlastních výrobků při určité příležitosti Vyhledávání klíčových slov v textu Úprava textu tak, aby zdůrazňoval klíčová slova (hlasem, přidáním či ubráním slov ve větě, pořadím slov ve větě) Pravdivost informací z reklamy</p>	
<p>➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<p>Blahopřání k výročí, úspěchu Diktát textu k zápisu spolužákům se správnou intonací Sdělování a vypravování přiměřeným tempem, hlasitostí a slovní zásobou Srozumitelné doporučení textu, knihy, filmu, výletu... Ocenění a doporučení k prezentaci práci spolužáka Srozumitelná prezentace vlastní práce Hlasité čtení textu s vyjádřením přímé řeči</p>	

	<p>Respektování pravidel diskuse Používání správné intonace při kladení otázek Zapojení se do dramatizace (hraní divadla) Pozitivní komunikace se spolužáky a dospělými Obhajování vlastního názoru (přesvědčivost, vhodná forma)</p>	
<p>➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<p>Uplatňování spisovného jazyka při omluvě, blahopřání, ocenění, v komunitním kruhu, při prezentaci vlastní práce, při komunikaci ve skupině v rámci vyučování Využívání příležitostí rozpoznat chyby v mluveném projevu při společné prezentaci a uvědomování si spisovné výslovnosti Správná výslovnost shluku souhlásek a párových souhlásek</p>	
<p>➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p>	<p>Práce s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny Tvorba prezentačního materiálu k určitému tématu Sestavení vlastního textu – volné psaní, dopis (adresa), vypravování, zpráva, oznámení, popis</p>	
<p>➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p>	<p>Postup práce Sestavení osnovy k vybranému textu Sestavení osnovy k vlastnímu textu Psaní vlastního textu podle dané osnovy Sestavení osnovy a podle ní vymyšlení textu</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<p>Mnohoznačná slova Slova opačného významu (různé slovní druhy) Synonyma Výběr vhodných slov do písemného textu</p>	

	<p>Význam slov použitím ve větě Slova nadřazená a podřazená Práce se slovníkem synonym Vyhledávání významu slova ve slovníku Abeceda</p>	
<p>➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p>	<p>Předpona a přípona, kořen slova Slova příbuzná Tvary slov Pravopis y/ý v příbuzných slovech vyjmenovaných slov Psaní ě/je v kořenech slov Psaní předpon s/z/vz Psaní předpon typu roz-, bez-, od-, před- Psaní zdvojených souhlásek v běžné slovní zásobě</p>	
<p>➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<p>Slovní druhy za použití symbolů slovních druhů Podstatná jména (názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů) Správné tvary slov (výběr z více možností) Rozpoznání a oprava chybných tvarů slov Slovesné kategorie (osoba, číslo, způsob, čas) Skloňování (pád, číslo, rod, vzor) Skloňování číslovek Spisovné tvary a nespisovné tvary v mluveném projevu</p>	
<p>➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<p>Užívání spisovného jazyka v adekvátních situacích Rozpoznání nespisovného jazyka ve slyšených projevech Užívání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves a číslovek v mluveném projevu Slova citově zabarvená</p>	
<p>➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<p>Příisudek a podmět Nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný podmět</p>	

	<p>Slovesný, jmenný přísudek Shoda přísudku s podmětem Porovnávání úplnosti sdělení, doplňování vhodných větných členů</p>	
<p>➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>Dvojice větných členů Souvětí a věta jednoduchá Zařazení souvětí do vlastního písemného projevu</p>	
<p>➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>Spojovací výrazy (slov, vět) Čárky v souvětí před běžnými spojovacími výrazy Smysluplnost spojovacích výrazů</p>	
<p>➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>Užití vyjmenovaných a příbuzných slov ve vlastním textu Korekce textu</p>	
<p>➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Dvojice větných členů a jejich grafické značení Shoda přísudku s holým podmětem Rozvíjení větných členů, slovosled Přímá řeč, uvozovací věta Přímá řeč a uvozovací věta ve vlastním textu</p>	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>Ilustrace k vyslechnutému textu Ilustrace k přečtenému textu Sdělení vlastního názoru na přečtený text (knihu) v komunitním kruhu Zápis vlastního názoru na přečtený text Zápis záznamu o přečtené knize podle osnovy (opis názvu a autora, hlavní postavy, místo a čas děje, stručný zápis obsahu, komentář k četbě) Doporučení přečteného textu (knihy) ostatním Porozumění čtenému textu, formulace základní myšlenky</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita MkV - Lidské vztahy MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání</p>

	Porozumění veršům básní	mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií
➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Nadpis Pokračování a konec příběhu Obsah textu Zápis krátkého textu k vybranému obrázku Zápis krátkého textu k danému tématu Zápis krátkého textu s použitím klíčových slov Vlastní rýmovaný text, básnička, pohádka, příběh na dané téma	
➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Poezie, próza a divadelní hra Rozpočítadlo, hádanka, báseň, pohádka, povídka, bajka, pověst, divadelní scénář, vtip, reklama Slovník, encyklopedie, učebnice, návod, naučný text, odborný text	

4.2.2. ANGLICKÝ JAZYK

3. ročník

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
➤ pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu a zeptá se na jméno		Hi, Hello, Bye, Good morning, otázka What is your name?	MkV – Multikulturalita VMEGS - Objevujeme Evropu a svět
➤ aktivně používá jednoduché otázky a odpovědi		What is this. It is...	
➤ rozumí jednoduchým pokynům a větám		Stand up. Sit down. Read.	

➤ pojmenuje barvy	Barvy	
➤ vyjmenuje anglickou abecedu ➤ speluje	Abeceda	
➤ vede krátký rozhovor	How are you?	
➤ počítá do 20 ➤ dokáže říci svůj věk	Čísla I am...	
➤ popisuje svoje školní věci, hračky a určuje jejich polohu.	Ve škole a hračky This is my... On, in, next, under...	
➤ chápe obsah a smysl jednoduché konverzace s dostatkem času na porozumění	Dialogy	
➤ pomocí kladných otázek představí členy své rodiny	My family Her, his....	
➤ určí místnosti v bytě nebo rodinném domě ➤ vyjádří, kde jsou členové rodiny	Můj byt, můj dům In the, at....	
➤ pojmenuje části těla popisuje osobu	I have got	
➤ rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	Opisy, přepisy Poslechy k daným tématům	
➤ správně vyslovuje a čte foneticky správně texty v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Jednoduché články k jednotlivým tématům	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá a vyzná se v abecedním slovníku učebnice ➤ chápe význam učení se cizímu jazyku 		
---	--	--

4. ročník

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá základní slovní zásobu 	Číslovky 0 – 100 Části těla, zeměpisné názvy, zvířata, vlastnosti, sporty, zelenina, ovoce, potraviny, jídlo, nápoje, oblečení, dopravní prostředky, koníčky, škola, ...	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá základní slovesa v jednoduchých větách a souvětích 	But and or Přítomný čas prostý a průběhový	MkV - Multikulturalita
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá základní zájmena 	Osobní a přivlastňovací	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá členy 	A, an, the	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dovede vytvořit jednoduchý rozhovor ➤ správně zformuluje otázku a dokáže na ni odpovědět 	Stavba věty jednoduché Oznamovací, tázací a rozkazovací věty Zápor ve větě	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka 	Technika čtení Psaní jednoduchých vět Doplňování slov do textu	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí udržet pozornost pro porozumění obsahu sdělení 	Poslech	

➤ rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě		
prezentuje jednoduché básničky a písničky	Básničky a písničky	
➤ čte nahlas správně foneticky odpovídající text ➤ používá abecední slovník učebnice	Vhodné texty k různým tématům	

5. ročník

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
➤ používá aktivně základní slovní zásobu		Opakování, procvičování a prohlubování slovní zásoby v různých tématech To be, to have, can, must Číslovky, synonyma	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané
➤ reprodukuje říkanky, básničky, písničky a jednoduché texty		Básničky a písničky	MkV - Multikulturalita
➤ umí pozdravit při shledání a loučení ➤ umí oslovit, představit se, poděkovat, odpovědět na jednoduché otázky		Pořádek slov ve větě Omluva, žádost Poslech, čtení a doplňování textu	
➤ vyjádří souhlas, nesouhlas, své pocity ➤ vyžádá si jednoduchou informaci		Otázky a zápor pomocí „Do“ Otázky Where, Who, When...	
➤ rozumí konverzaci dvou osob a reprodukuje ji ústně i písemně		Poslech	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se a rozumí jednoduchým textům ➤ vyhledává danou informaci, fráze a odpovědi na otázky 	Stavba věty jednoduché Otázky Význam slov v kontextu	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte nahlas, plynule a správně foneticky jednoduché texty 	Vhodné texty k různým tématům	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ po přečtení dovede ústně i písemně obměnit krátký text 	Význam slov v textu Porozumění textu	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá abecední slovník 	Práce se slovníkem	

4.2.3. MATEMATIKA

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	ČÍSLO A POČETNÍ INFORMACE <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	Kvantita čísel 1 – 10 – červenomodré tyče Spojení množství a slova Číselné symboly 1 – 10 – smirkové číslice Pořadí číslic Spojení množství a číselných symbolů Číslice 0 a vznik a narůstání kvantity – skříňka s „vřeténky“ Seznámení s některými vlastnostmi čísel – sudá a lichá čísla Narůstání číselné řady 1 – 9, vizuální vnímání číslic – barevné korálky	OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita Mkv - Lidské vztahy MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení

<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>Práce s pomůckami – seznámení se se základními početními operacemi sčítání, odčítání, násobení a dělení – červenomodré tyče, sčítací tabulka, sčítací barevný had, násobilková tabulka</p>	<p>Fungování a vliv médií</p>
<p>ČÍSLO A PAMĚTNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení 	<p>Čítání do 10, rozklad čísla 10, vizuální a hmatové vnímání kvantity – sčítací had Čítání do 10, početní operace odčítání – odčítací had Vlastnosti čísel při matematických operacích – matematické zákony komutativnosti a inverze – proužková sčítací a odčítací tabulka Zorientování se v tabulkách, jejich vyplňování - sčítací a odčítací prstové tabulky Princip násobení a dělení a vzájemné souvislosti těchto dvou početních operací - dělicí a násobilková tabulka Násobilka, násobky, vizuální zažívání jednotlivých násobkových řad, pochopení čísel „čtvercových“ a „krychlových“ – souvislost s geometrií – barevné násobkové řetězy, korálková krabice k násobilce Přechod přes 10, tj. Propedeutika k písemnému sčítání a odčítání – sčítací a odčítací počítadlo</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel 	<p>Písemné sčítání a odčítání – zlatý perlový materiál, známková hra Lineární počítání, množství 1 – 100, pojmenování, propojení s geometrií, počítání po desítkách – objevování desítek, orientace v číselné řadě 1 – 100 – stovkový řetěz Lineární počítání, množství 1 – 1 000, pojmenování, zkušenost s geometrickým srovnáním, počítání po stovkách – objevování</p>	

	<p>stovek, hledání „stovkových řetězů“, počítání po desítkách – objevování desítek, orientace v číselné řadě 1 – 1 000 – tisícový řetěz</p> <p>Orientace v číselné řadě 1 – 100, jiný pohled na číselnou řadu – stovková tabulka</p>	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel ➤ pozná české mince a bankovky 	<p>Orientace v čase</p> <p>Peněžní jednotky – obchod, převod, vracení (dočítání) peněz porozumění, čtení a vytváření jednoduchých grafů, diagramů a tabulek</p> <p>Vyhledávání informací ze slovníků, encyklopedií, internetu, tabulek a jejich třídění</p> <p>Čtení z jízdnic řádů</p> <p>Čtení a psaní římských číslic</p> <p>Počítání aritmetického průměru</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>EV - Základní podmínky života</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník</p> <p>Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - převod délkových jednotek – červenomodré tyče, hmotnostní, objemové i časové jednotky</p>	

2. období (4. – 5. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	<p>ČÍSLO A PAMĚTNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel ➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➤ porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<p>Orientace na číselné ose v oboru přirozených čísel 1 – 1 000 000, i v oboru racionálních čísel, porovnávání zlomků a desetinných čísel Správné pořadí početních úkonů důležitých pro dosažení správných výsledků Zaokrouhlování přirozených čísel na desítky, stovky, tisíce Znaky dělitelnosti, hledání společného násobku a společného dělitele čísel Prvočísla Práce se zlatým perlovým materiálem a číselnými kartami – postupné zavádění výše uvedených kroků a postupné poznávání jednotlivých početních operací – sčítání, odčítání, násobení a dělení – banka Tvoření čísel a množství, počítání s přechodem jednotlivých řádů (zařazuje se po sčítání a odčítání bez přechodu jednotlivých řádů) – směnárna Známková hra – práce s abstraktnějším materiálem než v bance – propedeutika např. pro práci s penězi Obchod – vracení peněz při platbě určitou částkou, postupné opouštění pomůcky – pamětné počítání, popř. dočítání Dělení víceciferným dělitelem – zlatý perlový materiál, známková hra Vizuální vnímání jednotlivých řádů, algoritmus dělení,</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita</p> <p>Mkv - Lidské vztahy</p> <p>MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií</p>

	<p>přechod k písemnému velkému dělení - dělicí tabulky na velké dělení</p> <p>Násobení víceciferných činitelů – algoritmy činností, písemné násobení – multiplikační tabule na násobení</p> <p>Početní operace v rozšířeném oboru do 1 000 000, seznámení se s kvantitou a číselnými symboly – modely čísel 1 – 1 000 000</p> <p>Postupné seznámení se (přes sensorickou práci s kruhovými, čtvercovými a trojúhelníkovými modely) se zákonitostmi zlomků, pojmenování, početní operace - sčítání a odčítání zlomků se stejným i rozdílným jmenovatelem, násobení a dělení celým číslem, krácení a rozšiřování zlomků, čísla smíšená, desetinná čísla – zlomky, desetinná čísla</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. 	<p>Propojení dosavadní zkušenosti s praxí – obchod, banka, směnárna, pracovní sešity, řešení a tvoření slovních úloh i v rámci probíraných projektů</p>	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>EV - Základní podmínky života</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce 	<p>Trojúhelníková komoda – práce s různými druhy trojúhelníků, objevování stran, vrcholů, základů, výšek, středů stran, (strana přilehlá a protilehlá, odvěsny, přepona, úhly, střed úhlů, obvod, obsah, vnitřní a vnější plocha)</p>	

	<p>Poznávání a rýsování úhlů, (měření – ostrý, tupý, přímý, pravý, plný)</p> <p>Používání správné techniky rýsování</p> <p>Rýsování čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kružnice</p>	
<p>➤ sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p>	<p>Počítání obvodů a obsahů geometrických tvarů a povrchů a objemů těles – geometrická tělesa, komoda k výpočtu obsahů tvarů</p> <p>Odvozování a výpočet obvodů a obsahů geometrických tvarů – čtverec, obdélník, trojúhelník, n-úhelník – geometrická komoda, žluté trojúhelníky, délky lomených čar, základní jednotky – převody</p> <p>Rozpoznávání výšky obrazců – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, lichoběžníku, n-úhelníku</p> <p>Rýsování výšky a poznávání a (rýsování úhlopříčky mnohoúhelníků)</p> <p>Grafické sčítání a odčítání úsečky</p>	
<p>➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice</p>	<p>Pojmy svislý, vodorovný, šikmý, sestrojování rovnoběžky, různoběžky, kolmice, hledání souvislostí, vztahů, zákonitostí – geometrická komoda</p> <p>Sestrojování pravého úhlu, kolmost - kolmice</p> <p>Jednoduché konstrukční úlohy podle zadání</p> <p>Správné používání pravítka, kružítko, trojúhelníku s ryskou</p>	
<p>➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p>	<p>Odvození obsahu čtverce, obdélníku, lichoběžníku, trojúhelníku, n-úhelníku (žluté trojúhelníky, geometrická komoda, trojúhelníková komoda, velká a malá šestiúhelníková komoda)</p>	

	Základní jednotky obsahu, převod jednotek	
➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Shodné a podobné obrazce a obrazce shodné svými obsahy – kovové útvary, trojúhelníková komoda, modré trojúhelníky Osa souměrnosti	
➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky Zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	

4.2.4. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5. ročník

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ➤ respektuje pravidla bezpečné práce s hw i sw a postupuje poučeně v případě jejich závady ➤ chrání data před poškozením, ztrátou, zneužitím 	Seznámení s počítačem – jeho základní části, uvedení do provozu, orientace na klávesnici, práce s myší, ochrana dat, zálohování, pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem Práce se složkami a soubory (vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunutí, odstranění), struktura složek Operační systém – práce s okny, ikony	OSV - Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností a poznávání Sociální rozvoj Komunikace VMEGS - Objevujeme Evropu a svět
	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty 	Internet – vyhledávání informací, uložení obrázku či textu z webové stránky	MV - Produktivní činnosti

<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení ➤ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích 	Elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha	Tvorba mediálního sdělení
<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	Textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku Grafický editor – malování (otevření a zavření souboru, uložení, obrázek)	

4.2.5. KOSMICKÁ VÝCHOVA

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování 	<p>Roční období (změny v přírodě v ČR)</p> <p>Tradice</p> <p>Kalendář (den, týden, měsíc, rok, letopočet)</p> <p>Státní svátky, významné dny</p> <p>Prázdniny</p> <p>Hodiny (jednotky času)</p> <p>Denní režim</p> <p>Časová osa (minulost, přítomnost, budoucnost – proměny způsobu života)</p> <p>Lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p>	

	<p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.) Technika v kuchyni – historie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování 	<p>Vývoj člověka (prahory až čtvrtohory) Průběh lidského života Rodina (rodokmen, členové a jejich role, vztahy) Zaměstnání a volný čas Věda a technika Technika v kuchyni – historie a význam Soužití lidí (mezilidské vztahy, hodnoty, typ osobnosti, pomoc slabým, chování lidí, pravidla slušného chování, demokracie) Bezpečnost (riziková místa a situace, pravidla silničního provozu, šikana, prevence násilí, odborná pomoc, média - reklama, hromadné ohrožení) Hygienické návyky a životospráva (režim dne) Lidské tělo (části, smysly, orgány, kosti, svaly, rozdíly mezi muži a ženami) Zdraví (prevence, strava, pohyb, úraz, 1. pomoc, tísňová volání, nemoc - léčba, návykové látky, automaty, PC) Právo a spravedlnost (práva dítěte, práva a povinnosti žáků, ochrana soukromého vlastnictví a duševních hodnot) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Sociální rozvoj Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje a praktická etika VDO - Občanská společnost a škola Občan, o. společnost a stát MkV - Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita MV - Receptivní činnosti Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení</p>

<p>účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se vhodně při stolování ➤ odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu, uvede příklad využití platební karty 		<p>Fungování a vliv médií Produktivní činnosti Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<p>Glóbus Mapa Evropa (EU, státy, obyvatelé, kultura, živočichové, rostliny, zajímavosti, specifika) Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida (obyvatelé, kultura, živočichové, rostliny, zajímavosti, specifika) Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV- Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. ➤ pečuje o nenáročnou rostlinu. ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování. 	<p>Podmínky pro život Rozdělení Znaky života (dýchání, rozmnožování, výživa, fotosyntéza, pohyb) Stavba těla Význam, ochrana Ochrana a tvorba ŽP Pěstování pokojových rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivé rostliny, koření, zelenina aj.)</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí Ekosystémy Základní podmínky životy Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. 	<p>Podmínky pro život Rozdělení (bezobratlí - pavoukovci, korýši, hmyz, obratlovci - obojživelníci, plazi, ptáci, ryby, paryby, savci) Znaky života (pohyb, dýchání, příjem potravy, rozmnožování, vliv teploty) Stavba těla Potravní řetězec - rovnováha Význam, ochrana</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>
---	---	---------------------------------------

2. období (4. - 5. ročník)

ŽÁK: VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu 	<p>Roční období (změny v přírodě v ČR) Tradice Kalendář (den, týden, měsíc, rok, letopočet) Státní svátky, významné dny Prázdniny Hodiny (jednotky času) Režim dne Časová osa (minulost, přítomnost, budoucnost – proměny způsobu života) Lidové zvyky, tradice, řemesla Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.) Technika v kuchyni – historie</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. 	<p>Velký třesk a vznik vesmíru a Země Prahory a starohory Prvohory Druohory Třetihory Čtvrtohory Časová přímka, vývoj rostlin a živočichů, vývoj člověka Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 	<p>Glóbus (rovník, poledníky, rovnoběžky, podnebné pásy) Mapa (obecně zeměpisná, tematická) Evropa (EU, státy, obyvatelé, kultura, živočichové, rostliny, zajímavosti, specifika) Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida (obyvatelé, kultura, živočichové, rostliny, zajímavosti, specifika) Globální problémy (katastrofy, války, ekologie, sociální problémy, konzumní společnost) Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany,</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV- Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 	<p>církev, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“</p> <p>Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p>Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm 	<p>Podmínky pro život</p> <p>Rozdělení</p> <p>Znaky života (dýchání, rozmnožování, výživa, fotosyntéza, pohyb)</p> <p>Stavba těla</p> <p>Význam, ochrana</p> <p>Ochrana a tvorba ŽP</p> <p>Zajímavosti</p> <p>Společenstva</p> <p>Pěstování pokojových rostlin</p> <p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivé rostliny, koření, zelenina aj.)</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy. 	<p>Podmínky pro život Rozdělení (bezobratlí - pavoukovci, korýši, hmyz, obratlovci - obojživelníci, plazi, ptáci, ryby, paryby, savci) Znaky života (pohyb, dýchání, příjem potravy, rozmnožování, vliv teploty) Stavba těla Potravní řetězec - rovnováha Význam, ochrana Ochrana a tvorba životního prostředí Společenstva</p>	<p>EV- Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. ➤ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. 	<p>Poloha ČR Zeměpis (krajina - hory, vodstvo, nížiny) Mapa, plán (světové strany, grafika, orientace) Člověk a krajina (vzájemné působení, životní prostředí) Domov (adresa) Tradice (státní svátky, významné dny, skanzen, folklór) Průmysl Dějiny (pověsti a legendy, umělecké slohy, historické postavy, řemesla, věda a technika) Politika (státní zřízení, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR) Město Praha (poloha, části, minulost - současnost, doprava, budovy a památky, pověsti, kultura, příroda) Moje obec, naše škola Lidové zvyky, tradice, řemesla Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>EV - Ekosystémy Vztah člověka k prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli. ➤ rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. ➤ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p> <p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ➤ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<p>Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality</p> <p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	
--	--	--

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
--	---	--

4.2.6. HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 	Rytmus a rytmická cvičení	OSV – Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat pomocí jednoduchých hudebních nástrojů, zobcových fléten apod. Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Hudební doprovod s akcentací těžké doby v rytmickém doprovodu	EV – Vztah člověka k prostředí MkV – Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita VMEGS- Evropa a svět nás zajímá

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>Kvality tónů - délka, síla, barva Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry-hudba taneční, pochodová, ukolébavka</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. 	<p>Pohybový doprovod ve 2/4 taktu Pohybová improvizace (vyjádření hudby pohybem, vyjádření pocitu z hudby, chůze, pochod, taneční hry) Estetika pohybu (držení těla) Pohyb se zpěvem Přísunný krok vpřed</p>	

2. období (4. – 5. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace EV - Vztah člověka k prostředí MkV - Kulturní difference</p>	

		<p>Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), jednoduchá písňová forma (a – b)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>Hudební styly a žánry</p> <p>Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace</p> <p>Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>	

4.2.7. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ➤ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>Plošná tvorba Kresba, malba, práce s papírem, kombinované techniky Zkoumání vlastností obrazotvorných prvků (linie, barva, tvar) Barvy – rozdělení (základní a doplňkové, teplé a studené, řídké a husté) Hry s barvou a barevnou skvrnou, experimentování s barevnými odstíny Výtvarný přepis skutečností, proporce Prostorová a objektová tvorba Práce s papírem, práce s přírodninami, práce s textilem Hra a experimenty s materiály a nástroji Vnímání objemu - modelování a tvarování Akční tvorba Vnímání sebe sama a prožívání kontaktů s druhými Zkoumání pocitů a nálad Umělecké vyjádření prožitku Výtvarná kultura Aktivní práce s ilustrací dětských knih Umění v denním životě Návštěvy vzdělávacích programů, galerií, muzeí</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita Psychohygiena VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět EV - Ekosystémy Základní podmínky života MV - Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>	

2. období (4. – 5. ročník)

ŽÁK:	VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➤ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<p>Plošná tvorba Kresba, malba, grafika, práce s papírem, počítač, kombinované techniky Kompozice Body, linie, tvary Řešení plochy pomocí linií a čar různými materiály a nástroji Hry s barvou a barevnou skvrnou, experimentování s barevnými odstíny Výtvarný přepis skutečností, proporce</p> <p>Prostorová a objektová tvorba Práce s papírem, práce s přírodninami, práce s textilem Kompozice Hra a experimenty s materiály a nástroji Vnímání světla a stínu, objemu Modelování a tvarování Prostorové konstruování Výtvarný přepis skutečnosti, proporce</p> <p>Akční tvorba Vnímání sebe sama a prožívání kontaktů s druhými Zkoumání pocitů a nálad Umělecké vyjádření prožitku Umělecké vyjádření skutečnosti</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj Kreativita Psychohygiena</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>EV - Ekosystémy Základní podmínky života</p> <p>MV - Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>Výtvarná kultura Seznámení s uměleckými díly historie a současnosti Aktivní práce s ilustrací dětských knih Umění v denním životě Různé druhy výtvarného umění (malířství, sochařství, grafika, architektura, design aj.) Návštěvy vzdělávacích programů, galerií, muzeí Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p>	
--	---	--

4.2.8. TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. období (1. – 3. ročník)

ŽÁK: VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<p>Správné dýchání, správné držení těla, správné zvedání zátěže Význam pohybu pro zdraví (cvičení během dne, jednoduché tanečky, základy estetického pohybu) Příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, (protahovací, napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, průpravné cviky) Pravidla bezpečnosti a zásady hygieny před, při a po sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě a ve vodě</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - Osobnostní rozvoj Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj Mezilidské vztahy</p>

	<p>Zdravotně zaměřené činnosti (kompenzační, relaxační a průpravné cviky) Vhodná sportovní výstroj První pomoc v podmínkách TV Respekt k zdravotnímu handicapu</p>	<p>Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS -Objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	<p>Týmová spolupráce Míčové hry (přihrávky jednoruč, obouruč, malá kopaná) Hry rozvíjející rychlost, obratnost, koordinaci pohybu, vytrvalost, sílu, pohyblivost, postřeh Měření a posuzování pohybových dovedností Průpravná cvičení Základy gymnastiky - kotoul vpřed, skoky přes švihadlo, ručkování, cvičení na koze, na lavičkách, na švédské bedně, na žebřinách Kondiční cvičení Základy atletiky – běh na 60m, 300m, nízký start, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Plavání – plavecký styl prsa Další pohybové činnosti - základní kroky některých lidových tanců (valčík, polka, pochod, mazurka), dětský aerobic, cvičení s hudbou</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 	<p>Základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, názvy tělocvičného nářadí a náčiní) Orientace v pravidlech sportu a soutěží Základní tělocvičné povely Organizace prostoru a činností Znalost a dodržování pravidel, fair play Olympijské hry Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	
---	---	--

2. období (4. – 5. ročník)

ŽÁK: VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
<ul style="list-style-type: none"> ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; ➤ respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<p>Znalost a dodržování pravidel, fair play Olympijské hry Význam pohybu pro zdraví (cvičení během dne, základy estetického pohybu) Pravidla bezpečnosti a zásady hygieny před, při a po sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě a ve vodě Zdravotně zaměřené činnosti (kompenzační, relaxační a průpravné cviky) Vhodná sportovní výstroj Základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, názvy tělocvičného nářadí a náčiní) Orientace v pravidlech sportu a soutěží</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS -Objevujeme Evropu a svět OSV - Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Komunikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<p>Základní tělocvičné povely</p> <p>Organizace prostoru a činností</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p>	<p>Kooperace a kompetice</p> <p>Morální rozvoj</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<p>Příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, (protahovací, napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, průpravné cviky)</p> <p>Správné dýchání, správné držení těla, správné zvedání zátěže</p> <p>První pomoc v podmínkách TV</p> <p>Respekt k zdravotnímu handicapu</p> <p>Kondiční cvičení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy ➤ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 	<p>Týmová spolupráce</p> <p>Míčové hry (přihrávky jednoruč, obouruč, dribling, střelba na koš, malá kopaná)</p> <p>Hry rozvíjející rychlost, obratnost, koordinaci pohybu, vytrvalost, sílu, pohyblivost, postřeh</p> <p>Průpravná cvičení</p> <p>Základy gymnastiky – kotoul vpřed, vzad, skoky přes švihadlo, šplh na tyči, ručkování, přitahování na hrazdě, odraz z můstku, cvičení na koze, na lavičkách, na švédské bedně, na žebřinách</p> <p>Základy atletiky – běh na 60m, 300m a 600m, vytrvalostní běh, nízký start, štafetový běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p>	

	<p>Turistika a pobyt v přírodě – přespolní běh, přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>Další pohybové činnosti - dětský aerobic, cvičení s hudbou</p>	
--	---	--

5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

5.1. Pravidla pro hodnocení

Při vzdělávání je pro každého žáka potřebná zpětná vazba, která žákovi poskytne informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků. K tomu využíváme ve všech ročnících formu slovního hodnocení. Při samotném hodnocení klademe důraz na vhodnou a výstižnou formulaci a dáváme přednost pozitivnímu vyjádření. Uvědomujeme si, že vhodně formulované a podané hodnocení je jedním z nástrojů k motivaci žáka pro další učení. Při hodnocení používáme popisnou formu bez subjektivních formulací.

Cílem hodnocení je tedy podat zpětnou vazbu žákovi o jeho osobních pokrocích, úspěších, stupních zvládnutí konkrétních problematik a dovedností, nikoli jeho srovnávání a porovnávání s ostatními. Při poskytování zpětné vazby se zaměřujeme především na pokrok dítěte, jeho snahu, nikoli jen na výsledek.

Žák dostává zpětnou vazbu své činnosti v podobě hodnocení v průběhu celé edukace.

Na hodnocení se však nepodílí jen učitel. Vedeme žáka k tomu, aby byl schopen objektivně hodnotit sám sebe. Toto sebehodnocení využívá žák pro další práci a plánování dle nabízeného vzdělávacího obsahu. Významný pro žáka je i prvek zpětné vazby ze strany spolužáků.

O výsledcích žáka jsou kromě něho samotného informováni i jeho zákonní zástupci. A to dvěma základními formami – konzultacemi a vysvědčením.

Konzultace jsou nabízeny v průběhu školního roku. Doporučujeme minimálně dvakrát během každého pololetí. Konzultace je setkání učitel – žák – zákonný zástupce, kde všichni společně zhodnotí přístup k práci, dosažené výsledky a naplánují další postup edukace žáka.

Vysvědčení je adresné a učitel se v něm obrací přímo na žáka. Učitel se zaměřuje na zhodnocení žákovy půlroční práce, na jeho pokroky, přičemž vychází z porovnání aktuální dosažené úrovně vzdělávání s předchozími výsledky.

Poznámka: Slovní hodnocení se na známky převádí pouze na vyžádání školy, na kterou se žák hlásí (víceletá gymnázia, střední školy) nebo školy, na kterou žák v průběhu povinné školní docházky přestupuje.

Převod slovního hodnocení na klasifikační stupeň je realizován na základě Pravidel pro hodnocení výsledku vzdělávání žáků, který je součástí školního řádu.

Důležitým faktem je, že podklady pro hodnocení shromažďuje učitel v průběhu celého roku (záznamy učitele z žákovy práce, z hodnocení skupinových prací, z žákovy portfolia apod.), nikoliv nárazově ze zkoušení. Podklady získané touto cestou mají pro žáka tu výhodu, že odpadá prvek stresu a nervozity z testování a zkoušení, a tím nedochází ke zkreslení skutečně dosažených výsledků.

Samostatnou kapitolou pro hodnocení jsou případy, kdy žák je v domácím vzdělávání, dosáhl v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 30%) či navštěvuje po určitý časový úsek (obvykle 1 školní rok) jinou školu. Potom jsou podklady pro hodnocení tohoto žáka získávány na základě komisionálního přezkoušení, případně předloženého předmětového portfolia. Pravidla komisionálního přezkoušení viz Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které je součástí školního řádu.

5.2. Kritéria hodnocení

Kritéria pro hodnocení žáka se odvíjí od klíčových kompetencí, sekundárně pak od očekávaných (resp. školních) výstupů. Učitel před každou činností žáky informuje, jaká jsou kritéria pro splnění dané činnosti. Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se tak odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu.

Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Učitel při hodnocení žáka přihlíží:

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení a projevování se ve škole
- k aktuální dosažené úrovni klíčových kompetencí žáka
- k měřitelným výsledkům – vyhodnotitelným výsledkům dílčích výstupů
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- ke stavu a vedení předmětového portfolia

Učitel při získávání většiny podkladů pro hodnocení využívá především tyto metody a formy:

- soustavné diagnostické pozorování žáka v edukačním procesu
- dialog s žákem ve všech oblastech edukace
- analýzu výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

Přístup učitele k hodnocení

- učitel si uvědomuje motivační funkci hodnocení a jeho formativní význam
- bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání
- rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků
- přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi
- poskytuje žákovi možnost, prostor a čas pro to, aby se mohl stále zlepšovat
- uvědomuje si, že mezi žáky existují rozdíly v přístupu k práci; že stupeň zapojení se a zájem dítěte v průběhu dne kolísá

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období
- oznamuje žákovi výsledek hodnocení
- je povinen vést evidenci o hodnocení žáka, v případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka

Hlavní kritéria využívaná pro hodnocení výchovných a vzdělávacích výsledků žáka

Organizace učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Dokončení a zakládání práce

- výsledky zvolené i zadané práce smysluplně seřadí a založí
- vytváří prezentační portfolia
- systematicky dokončí svou práci vzhledem ke stanovenému cíli a termínu

Kontrola vlastní práce

- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- vytváří si reálnou představu o sobě samém

Písemná a ústní komunikace

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Samostatná práce

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Práce ve skupinách

- posoudí pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl svou práci zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky své spolupráce a diskutuje o nich
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Naslouchání a účast během skupinových rozhovorů

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Dodržování dohodnutých pravidel

- rozpozná a pochopí nastalé situace, přemýšlí o případných nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob jejich řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Zapojování se do dění ve škole a třídě

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Vnímání okolního prostředí

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Využití získaných informací a dovedností v běžném životě

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Využití získaných informací a dovedností v konkrétních vzdělávacích oblastech

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Hodnocení žáka v systému Montessori má nesporně svá specifika. Systém nevyužívá hodnocení jako hrozbu a nevzbuzuje jím v žákovi pocit ohrožení. Přesto vychází z dané legislativy a splňuje státem stanovené podmínky. Zákonným normám odpovídá také část věnující se hodnocení uvedená ve školním řádu.

6. Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy vychází z platné legislativy MŠMT ČR.

Oblasti, cíle a metody evaluace jsou shrnuty v následujících tabulkách.

Kritéria evaluace jsou stanovována na počátku evaluačního období ředitelkou školy po projednání s evaluačním pracovním týmem a rovněž po projednání v pedagogické radě školy. Závěrem autoevaluačního procesu na konci každého tříletého období je souhrnná zpráva, která stanovuje priority práce školy pro další období.

Střednědobý plán autoevaluace ZŠ Nový svět						
2018 - 2024						
Oblast autoevaluace	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Podmínky ke vzdělávání	S	Z		S	Z	
Průběh vzdělávání		S	Z			Z
Výsledky vzdělávání		S	Z	S	S	
Program školy	S	Z	S	Z	S	
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči	Z	Z		S	Z	Z
Řízení školy, DVPP, person. práce	Z	S	Z			Z
Úroveň výsledků práce školy	Z	S		Z	S	

Pozn. Z – zaměřeno, S - sledováno

6.1. Oblasti hodnocení

1. Podmínky ke vzdělávání

cíle:

- materiální, technické a hygienické podmínky vzdělávání – prostory, pomůcky, učebnice, technické prostředky
- efektivita využívání finančních zdrojů
- rozvoj ekonomických zdrojů
- soustavné vzdělávání pracovníků školy v souladu s ŠVP a jejich profesní růst

kritéria:

- vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání
- funkčnost a estetická úroveň budovy, tříd, společných prostor
- efektivita využívání finančních zdrojů pro další rozvoj školy
- zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech, grantech)

2. Průběh vzdělávání žáků

cíle:

- pravidla hodnocení
- vnitřně motivovaný žák

kritéria:

- kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima
- účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování
- využívání metod samostatné práce žáků
- individuální přístup k výuce
- prostor pro individuální nebo skupinové aktivity
- využití vstupních motivačních metod
- motivace v průběhu výuky
- dodržování stanovených pravidel hodnocení
- prověřování výchozích znalostí a dovedností
- vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení
- prostor pro vyjadřování vlastního názoru
- dodržování pravidel komunikace
- psychosociální podmínky výuky
- propracovaný systém péče o žáky se SVP a žáky mimořádně nadané

3. Výsledky vzdělávání žáků

cíle:

- výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání

kritéria:

- zvládnutí očekávaných výstupů
- používání myšlenkových dovedností v souvislostech (aplikace, kritické hodnocení)
- dovednost spolupracovat
- dovednost komunikovat, obhájit svůj názor
- dosažení dílčích výstupů vyučovacích předmětů
- osvojení klíčových kompetencí žáků
- dovednost sebehodnocení žáka

4. Program školy

cíle:

- soulad školního programu s RVP
- programová nabídka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dotace předmětů, volitelné předměty, projekty

kritéria:

- relace mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy
- programová nabídka žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- soulad s pedagogickými principy M. Montessori

5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy

cíle:

- přístup k informacím a jejich přenos
- vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalšími osobami a jejich dopad na vzdělávání
- vztahy se zřizovatelem a školskou radou
- klima, kultura a étos školy

kritéria:

- kvalita činností učitele ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů
- přístup pracovníků školy, žáků a rodičů k potřebným informacím
- poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků
- úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti, např. PPP, SPC
- existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu
- existence zřetelně přívětivého prostředí
- existence důvěry žáků (i rodičů) k učitelům a vedení školy

6. Řízení školy

cíle:

- kvalita systémového řízení
- plánování řídicích činností (koncepce, ŠVP, roční plán, plán DVPP, kontrol)
- efektivita organizace školy
- metodická podpora kvality výuky – personální rozvoj, DVPP, samostudium ...
- systém vedení pedagogických pracovníků – především efektivita výsledků hospitací
- kontrolní systém
- dokument – koncepční záměr rozvoje školy
- dokument – školní řád
- dokument – pravidla hodnocení

kritéria:

- vyhodnotitelnost cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy
- realizovatelnost koncepčních záměrů, zejména ve vztahu k finančnímu rozpočtu
- koncepčnost řídicích činností ve škole – jejich zřetelná strategie
- míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy
- účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy
- účelnost rozvrhu hodin

- kvalita a efektivita školního řádu
- koncepční zajištění personálního rozvoje
- systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy
- zajištění pomoci začínajícím vyučujícím
- systém prosazování progresivních trendů vzdělávání
- kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé)
- kvalita kontroly provozu

7. Úroveň výsledků práce školy

cíle:

- kvalita výsledků vzdělávání
- prezentace školy
- spolupráce s rodiči, partnery
- dokument – výroční zpráva

kritéria:

- zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání
- úspěšný přechod žáka na 2. stupeň ZŠ a víceleté gymnázium
- prezentace školy na veřejnosti a odezva
- zapojení školy do vzdělávacích projektů a aktivit
- organizace propagace Montessori školy formou vzdělávacích aktivit pro veřejnost
- kvalita výroční zprávy

Pro zjišťování výsledků ve všech výše uvedených oblastech hodnocení je možné využít tyto

nástroje:

- pozorování
- kontrola
- skupinová diskuse
- dotazník
- rozhovor
- školní dokumentace
- sebehodnocení žáků
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení třídních učitelů, učitelů
- vlastní hodnocení učitelů a žáků
- hodnocení žáků (např. technikou volného psaní)
- rozbor žakovských prací, jejich portfolií, anketa s žáky

STO LET MONTESSORI PEDAGOGIKY

Dne 6. 1. 1907 byl v Římě, na ulici Via dei Marsi otevřen Casa dei Bambini – Dům dětí, jehož vedením byla pověřena Maria Montessori. Tím započalo století tvorby a rozvoje pedagogického a filosofického systému MONTESSORI.

V Domě dětí, který byl určen pro děti předškolního věku z chudinských čtvrtí a velmi slabého sociálního prostředí Marie Montessori vyvíjela a ověřovala svoje poznatky získané studiem lékařství, speciálně dětské neurologie a psychiatrie, pedagogiky, psychologie, biologie a antropologie a inspirované stáží na neurologické klinice prof. Itarda a Sequina v Paříži o podnětném vlivu prostředí na rozvoj dítěte. Prostor ve všech jeho aspektech – vybavení nábytkem a hračkami, jejich velikostí a vzhledu, podnětnosti nabízených aktivit, vztahu vychovatele a dítěte.

Marie Montessori pochopila, že každé dítě je zcela integrovaná bytost, která je nadána vlastní touhou a schopností růstu a vývoje, fyzický a smyslový rozvoj podmiňuje rozvoj duševní a v závislosti na podnětech prostředí se učí prakticky samovolně veškeré dovednosti až do dospělosti. Pochopila, že tento dar má každé dítě a že záleží na dospělých, jaké mu připraví podmínky k rozvoji.

Dlouhým a soustavným pozorováním a prací s dětmi vyvodila, jakými činnostmi se během svého vývoje rády zabývají a rozvíjejí svoje dovednosti, jaká je obvyklá poslušnost tohoto vývoje. Geniální soustava didaktických materiálů, kterou se svými spolupracovníky v průběhu let své praxe vyvinula, vycházela vesměs z předmětů denního života a dnes tvoří základ její didaktické metody. Tato kombinace konkrétního a abstraktního a vazba na realie praktického života nemá obdoby v jiných systémech. Děti se učí od poznávání činnosti všedního dne – praktického života po složité matematické a geometrické příklady a úvahy - vše na krásně provedených, barevných pomůckách, se kterými se učí zacházet již od nejranějšího věku. Postupně pomůcky mohou sloužit k výuce stále složitějších poznatků z různých oblastí lidského vědění.

Speciální Montessori didaktický materiál je velmi pozoruhodný a dětem velmi usnadňuje proces vzdělávání. Velmi efektivně pomůcky využívá Montessori léčebná pedagogika, která metodu aplikuje pro děti i dospělé s různými typy handicapů.

Nejrevolučnějším přínosem M. Montessori bylo ale její pochopení, že dítě může svůj potenciál k rozvoji využít jen za zcela změněných vztahů rodiče a učitele k dítěti. Její poznání, že základem tohoto vztahu musí být oboustranný respekt, vedlo k nové definici úlohy vychovatele a učitele. Dospělý musí vyvinout veškeré úsilí ke své přeměně v empatického rádce a pomocníka, nikoli tvůrce, organizátora a autoritativního kontrolora rozvoje dítěte.

Paní Montessori také pochopila, že vzdělávací systémy tehdejší doby naprosto nevyhovují těmto tezí. Dítě je ve škole a někdy i v rodině stále k něčemu nuceno, usměřňováno, jeho spontánní činnosti jsou omezovány a zakazovány, předčasně ukončovány. Dítě potřebuje dostatek času k nerušené činnosti, nevyhovuje mu např. omezení délkou vyučovacích hodin, nemá být nuceno k činnosti, pokud je unavené, nemá být omezeno prostorem lavice,

pracovat má na věcech, které ho zajímají. Veškerou učební látku je třeba ilustrovat na příkladech z běžného života a včleňovat do souvislostí, dítě musí vidět smysl poznání.

Protože se děti potřebují naučit i poznatky z okraje jeho zájmů, musí se mu předkládat v době, kdy lze taková témata navázat na témata pro něj zajímavá a na které je vývojově připraveno.

Optimálně se dítě učí veškeré dovednosti a poznatky v tzv. senzitivních fázích.

Proto je přístup ke každému dítěti přísně individuální a úkolem učitele je bedlivě dítě pozorovat a senzitivní fáze beze zbytku využít k efektivnímu učení.

Protože činnost je pro dítě přirozenou vývojovou potřebou, pracuje a učí se z vnitřních pohnutek a rádo, pokud má svobodu se rozhodnout kdy a jak se danou věc naučí. Ochotně se také podřizuje pravidlům, pokud se podílí na jejich tvorbě, rozumí jim, ví, že jejich porušováním omezuje nebo ruší někoho jiného.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY MONTESSORI PEDAGOGIKY

Senzitivní fáze ve vývoji dítěte jsou období zvýšené vnímavosti k určitým činnostem a jevům. Toto zaujetí umožňuje dítěti získávat nové schopnosti, dovednosti a znalosti velmi snadno, bez vědomé námahy, bez vnějšího tlaku dospělých, s viditelným nadšením a přitom s největším užitekem. Citlivé fáze trvají jen určitou kratší či delší dobu a pak se nenávratně ukončí, ať jsou využity nebo ne, proto je třeba je maximálně využít nabídnutím odpovídajících materiálů a aktivit.

Polarita pozornosti označuje maximální koncentraci dítěte na určitou práci; během ní dochází k velkým pokrokům v učení a k opravdovému osvojení a pochopení. Je to schopnost, s níž se děti již narodí, ale může se postupně vytratit při neustálých zásazích z vnějšku. Proto je třeba ji cíleně pěstovat a podporovat (pravidla práce ve třídě, cvičení ticha a koncentrace). Velkým úkolem pedagoga je zajistit dětem možnost takového soustředění.

Připravené prostředí – prostředí, které dítěti umožňuje pracovat na svém optimálním rozvoji, využívat svých senzitivních fází a polaritu pozornosti.

Připravené prostředí zahrnuje:

Osobnost pedagoga: Pedagogika Marie Montessori je založena na rovnosti, nezávislosti, svobodě volby, vzájemném respektu a přijetí. Je úkolem pedagoga, aby toto vše dětem svým přístupem a způsobem jednání umožňoval a nabízel. Pedagog – průvodce dětí – je služebníkem ducha (jako dobrý sluha má připraveno vše, co dítě potřebuje k rozvoji svého ducha), spolupracovníkem (při sebetvorbě dítěte z jeho vlastních vnitřních zdrojů), podněcovatelem přirozené dětské zvědavosti a organizátorem tvůrčí práce jednotlivých dětí i celé třídy. Přesto zůstává v pozadí, nechává na dítěti volbu prostředků a konkrétní práce a především zbytečně nevstupuje jako překážka mezi dítě a jeho zkušenost. Důležitou součástí práce pedagoga je pozorování. Pedagog pozoruje děti při práci, poznává jejich individuální možnosti, vede záznamy o jejich postupu v učení. Díky tomu může vhodně doplňovat prostředí třídy a připravovat materiály, projekty a aktivity pro jednotlivé děti i pro celý kolektiv, který se sešel v konkrétní třídě. Pedagog je tedy aktivní vůči prostředí a vůči sobě (pracuje na sobě, aby byl dobrým pedagogem), ale je pokud možno pasivní vůči dětem, které jsou schopné samostatně pracovat. Pedagog se stará o to, aby měly děti klid na práci a možnost se soustředit. Jeho cílem je, aby dítě co nejčastěji zažívalo úspěch a radost z práce.

Věcné prostředí: Připravené prostředí je prostředí, v němž každý najde to, co potřebuje vzhledem ke své vývojové fázi a aktuálnímu vzdělávacímu zájmu. Třída je vybavena tak, aby děti mohly všechny potřebné činnosti zvládnout samy – samostatný výběr učebního materiálu, práci s ním, úklid třídy a další péči o sebe a prostředí. Při práci s výukovým materiálem by dítě

mělo mít také možnost samo zkontrolovat správnost svého řešení. Děti si vybírají místo ve třídě, kde a jak chtějí pracovat. Třída je vybavena stolky k samostatné práci, stolky ke společné práci dvojic či skupin, koberečky pro vymezení prostoru při práci na podlaze, podložky nebo tácy pro vymezení prostoru při práci na stolku. Výukové materiály (Montessori aj. pomůcky, pracovní listy, knihy atd.) i ostatní pomůcky (výtvarné, hudební, úklidové ad.) jsou umístěny v otevřených skříňkách na policích označených popiskou tak, aby každá věc měla své jasně určené místo. Pomůcky jsou přehledně uspořádány podle vzdělávacích oblastí a vzájemné posloupnosti. Veškerý materiál je uložen v pohodlném dosahu dětí.

Vlastnosti učební pomůcky podle principů Montessori: Láká k činnosti, obsahuje estetické kvality - podněcuje zvědavost a chuť dál zkoumat - je v prostoru pouze v jednom exempláři - izoluje jednu vlastnost, řeší jeden problém, učí jedné zákonitosti nebo dovednosti - obsahuje sama v sobě kontrolu správnosti - umožňuje dítěti zažít úspěch.

Zásadní součástí připraveného prostředí je místo setkávání celého kolektivu – elipsa. Je určena ke společným aktivitám s učitelem, k vzájemné komunikaci, k cvičením koncentrace a ticha apod. Ve třídě je vyhrazen prostor, kam si mohou děti ukládat své osobní věci (např. označené šuplíky). Součástí připraveného prostředí je také prostor pro relaxaci.

Výukové programy a projekty: Jsou iniciovány učitelem, případně vycházejí z aktuálního zájmu dětí nebo z dění v jejich okolí. Pracuje na nich podle zadaných kritérií celý kolektiv dětí (společně, samostatně nebo ve skupinách, v daném časovém rámci, s určeným výstupem), jsou však koncipovány tak, aby se mohly zapojit všechny děti bez ohledu na své aktuální možnosti. Projekty propojují v nový funkční celek vědomosti a dovednosti získávané v jednotlivých vzdělávacích oborech včetně průřezových témat. Při práci na nich je zároveň přirozeně rozvíjena většina klíčových kompetencí.

Principy práce – specifické postupy při práci s informacemi a s výukovými materiály, které usilují o propojování informací a pochopení souvislostí. Není kladen důraz na to, aby se děti naučily určité množství poznatků, ale aby se co nejpodrobněji a do hloubky zajímaly o zvolená témata.

Principy práce s didaktickým materiálem:

- zleva doprava, shora dolů
- od jednoduchého ke složitému
- od známého k novému
- od celku k detailu (např. sluneční soustava → Země → světadíl → stát)
- od konkrétního k abstraktnímu (na prvním místě je vždy zkušenost s reálnými předměty a ději, na posledním místě je symbol a text)
- důkladné prozkoumání jedné části je prostředkem k poznání a pochopení celku

Princip pohybu – podle Marie Montessori je pohyb důležitý pro rozvoj dětské osobnosti a pro rozvoj inteligence. Pohyb je také významný pro uskutečnění polarizace pozornosti. V Montessori školách se pohyb využívá při vzdělávacím procesu. Organizace vyučování musí takové učení umožnit. Děti sedí u stolků, jen pokud mají činnost s písemným projevem, prakticky po celou dobu vyučování se volně pohybují po třídě.

Věkově smíšený kolektiv dětí – pedagogika Montessori využívá výhod věkově smíšeného kolektivu. Děti se raději učí od starších dětí než od dospělých, mladší děti mají motivaci k pokroku a učení a vzory sobě blízké, starší děti se učí ohleduplnosti, pomoci a trpělivosti, přirozeně a smysluplně si opakují to, co už umějí, všichni se učí spolupracovat a komunikovat. Jednoznačnou výhodou je absence vzájemného srovnávání, které je častým projevem ve věkově homogenním prostředí, a simulace normálního, tedy věkově různorodého, sociálního prostředí, které dítě v životě běžně potkává a bude potkávat.

MINIMÁLNÍ UZNANÝ STANDART MONTESSORI ŠKOL

Personální podmínky:

- pedagog absolvoval minimálně třístahodinový kurz o výchově a vzdělávání metodou Montessori v ČR nebo v zahraničí (s doplněním semináře o výuce českého jazyka)
- vytváří prostředí, které ve třídě respektuje individuální osobnost dítěte
- vztah s dětmi buduje na principu empatie s ohledem na stupeň vývoje dítěte
- má partnerský přístup k dětem
- je ochoten se stále profesně i osobnostně vzdělávat
- vytváří prostředí pro komunikaci rodiny a školy a podporuje spolupráci školy a rodiny
- spolupracuje na obohacování vzdělávacího prostředí novými materiály a pomůckami
- spolupracuje s ostatními kolegy v organizaci, je ochoten poradit a pomoci méně zkušeným kolegům v realizaci pedagogiky Montessori
- alespoň pasivně se na profesní úrovni informuje či zúčastňuje informačních setkání, seminářů a konferencí o metodě Montessori
- dle svých možností se aktivně zapojuje do šíření principů filosofie Montessori mezi pedagogickou a rodičovskou veřejnost

Podmínky pro výchovné a vzdělávací prostředí:

Zařízení místností představuje specifické uspořádání nábytku, pohodlí a hygienické podmínky respektující individuální práci dítěte a vývojové období, pro které je místnost – třída určena (připravené prostředí):

- skříňky s Montessori materiálem s dostupnými policemi pro dítě
- stolky jsou sestaveny pro práci jednotlivce, dvojice i skupinek dětí
- pro dítě přehledné uspořádání podle oblastí vzdělávání i uspořádání jednotlivých pomůcek a materiálů
- děti mají možnost vymezit si svou pracovní plochu (tácy, koberečky, podložky při práci)
- v místnosti je prostor pro setkání dětí ke společné komunikaci a sdílení (pro předškolní děti vyznačena elipsa) – cvičení koncentrace a ticha, společným aktivitám s učitelem
- je připraven prostor pro pohodlnou práci i relaxaci dětí

Podmínky pro výchovné a vzdělávací působení:

- třídy - skupiny dětí jsou věkově smíšené (nejméně dva až tři ročníky po sobě jdoucí)
- organizace výuky respektuje senzitivní období a polaritu pozornosti dětí (v ZŠ není členěna na vyučovací hodiny a dělena přestávkami, nezvoní, není pravidelně stanoven rozvrh hodin)
- učitel pracuje s chybou a pochvalou dle zásad a principů pedagogiky Montessori (není podporována soutěžní a srovnávací atmosféra mezi dětmi, v ZŠ je práce dítěte zaznamenána popisným jazykem) – zásadně se pro hodnocení práce dítěte nepoužívají tresty a odměny
- pro práci dětí je vytvořena klidná a podnětná atmosféra, která podporuje dítě v objevování a radostném učení

- děti se podílejí na vytváření pravidel soužití ve třídě
- hodnocení na vysvědčení je jen slovní, výroky nesrovnávají dítě s ostatními a jsou motivující
- výsledky práce žáků jsou shromažďovány jako portfolia

Montessori zařízení musí respektovat tato pravidla na celém světě stejně. Předností systému je i to, že na celém světě se dítě potká se stejným fyzickým a výchovným prostředím, stejnými materiály a navazuje velmi přirozeně na dříve získané poznatky a dovednosti.